

מסורת הש"ס

(א) נשנת ל' ושי"ג,
(ב) נבס"א: לניו,
(ג) מילתא ריש פשתא בל,
(ד) בטרות לח: לעיל עו.
קדושין ע: (ה) סנהדרין ט:
ע"ש, (ו) כס"א: לגר,

תורה אור השלם

1. ותעבבה על
פלגשיהם אשר בשר
במורים בשרם וזרמת
סוטים וזרמות:
יחזקאל כב
2. ויהי דבר יי אל יונה
שנית לאמר: יונה ג א
3. הוא הטיב את גבול
ישראל מלבוך חמת עד
ים הערבך כדבר יי
אלהי ישראל אשר דבר
ביד עבדו יונה בן אמיני
הנביא אשר מנת
החפרי: מלכים ב יד כה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה רב נחמן בר
יצחק וכו' על אותו מדרש
שחביא וכו'. והוא כסדר
עולם:

הגהות הב"ח

(א) הש"י ד"ה הרי אשה
וכי' שהמיר להן. י"ב עין
במספרי פרק הערל ריש
דף עו: (ב) תוס' ד"ה נשא
וכי' לעיל בפ"ג אמרינן
אמימר:

נושאים על האנוסה פרק אחד עשר יבמות צח.

עין משפט
נר מצוה

א ב מ"י פ"ד מהל'
אסורי ביאה בל' יג
טו"ש"ע י"ד סמן רטט
סעף ב:
יא ב מ"י שם טו"ש"ע שם
סעף ב:

מוסף רש"י

שלישית לא דברה
עמו. לפי משפט כבוד הן
ולא משפט כבוד האב
(מלכים ב יד כה, ועי' ד"ק
טו"ש). כל תלמיד חכם
שמורה הלכה וכו'.
הלכה חדשה שלא משמעה
מחלוק (בבב"ר לח). אם
קודם מעשה אמרה.
קודם שזה משעה ההלכה
לידו (טו"ש) אמרה להאי
שמעה לתלמידי בשם רבי
(קדושין ע: ובעיני לעיל
טו"ש). שומעין לו. בשעת
הדרכה (לעיל טו"ש) נחמן
לאומרה בשעת משעה
(קדושין ע) ועושין משעה
(בבב"ר לח). ואם לאו
לידו הוא אמר כן (קדושין
טו"ש). נהפך להם לישראל
מורעה לטובה. מרעה
שהי' בה אשר אבדס מלך
ארס וישינס כעבר לדור,
ועבדיו נהפך להם לטובה
(פ"ב יד כה). והוררת
שלא בקדושה. וכל גר
שנמסר כקטן שניול
עשיו בל' אב ואם
וקדושים דמי ואין עליו
קורבה מקודם לכן ומיהו
הקטן הוא גזור עליה בכל
האסורות לו בזיומו, משום
שלא יאמרו בל' מקדושה
תמורה לקדושה קלה, הלכך
נשא אחותו מן האם.
שניולה קודם שנתגיירה
אמה ונתגיירה עם אמה
ונשאה וז' משגל יוציא.
לדחותה היא ולא גרע מכן
נח ומדברין שלא יאמרו
וכי' דקסבר ר' מאיר
אחותו מן האם אסורה
לני נח ואפילו אחות אביו
מן האם ואחות אמו מן
האב (י"ל האם) וליף לה
מעל כן יעזב איש את אביו
ואת אמו, לדחי זה אחות
אביו ואמו זה אחות אמו
כדדרש לה ר"א לקמן
בשמעין (סנהדרין נח).
מן האב יקיים. דל' נשא
לאסור אחותו בזני נח
אלה מן האם דכתיב
(בראשית כ) וגם חמתי
אחותי בת אבי היא אך לא
בת אמי, חלמה בת האב
שרא לה ונת האם לא
שרא לה (סנהדרין נח).
אחות האב מן האם
יוציא. דכתיב על כן יעזב
איש את אביו ודרכיו את
אביו אחות אביו מן האם
(טו"ש).

ע"פ עסקי ניהוה. תימה דאמאי אינטיך למכתב שנית ולא שלישית
דל' אשכחן שדברה עמו שלישית ושמה כיון שמיניו שחזרו
לקלוקלם ונתנבל עליהם נחום האלקושי היינו יכולים לסבור שגם אז
נתנבל עליהן יונה וא"ת והא אשכחן דדברה עמו שלישית בעסקי
ניוה דכתיב ויאמר ה' אל יונה
ההיט חרה לך על הקיקיון וגו'
ואני לא אחוס על ניוה וגו' וי"ל
דהי לאו עסקי ניוה ניהו וניהו
לרב נחמן בר ר' ימח דלמר שוב לא
דברה עמו קשיא וי"ל שזה היה אותו
יום וחשיב הכל נצוזה אחת:

רב נחמן בר יצחק אומר ה"ק ב'.
אמר ר"י שחולק * על אותו
מדרש שהביא רש"י בפירושו נביאים
(מלכים ב י) ויאמר ה' אל יהוא יען
אשר הטיבות וגו' ע"י יונה בן אמיני
אמר לו או שמה אינו מושב אלא
דברים שהוא לורך גדול כגון מעשה
ניוה וכו' וכו' ב: * נשא אחותו מן
האם יוציא. פירש בקונטרס דגורין
שמה יש אחותו שניולה אחרי שיש
גם כרת משמע שסובר דאם היתה
בה לידתו של' בקדושה היה מותר
באחותו מן האם שניולה בנכריות
כיון דמרייהו של' בקדושה דהתם
ליכא למגור שמה יש אחותו שניולה
אחרי וקשה דהא לעיל בפ"ג (ד'
כז ושם) (ט) אמימר אמר [אפי']
האחין מן האם מעידים לכתחלה ומאי
שנא מעריות פ"י אשפי' נתגיירו ונולדו
בנכריות שייך זהו קורבה ונשמי
ערות לכל מורה כו' משמע דאפילו
נולדו בנכריות שייך זהו קורבה דאם
דבסמט גיורת מיירי ועוד בני יודן
אמתא הורמן ולידתן של' בקדושה
היה אפי' אסר להו רב ששם (לעיל ד'
טז) למינסב נשי דהדיי אלה י"ל
דטעמא דלמלא אחי לאחילופי
בישראל ואפי' בנולדו בנכריות
יש לגזור בקורבה אס והא דנקט
הכא לידתו בקדושה לרבותא נקטיה
דאפי' לידתו בקדושה דכתי' אמהות
דמו אפי' אסירי דלמלא אתו לאחילופי
בישראל וריצ"א פ"י דלהכי נקט
הורמו של' בקדושה דאי בקדושה הרי
הוא ישראל גמור ומותר בלחות
שניולה בנכריות נכריות כיון דלית
ביה דנכריות כלל ולא שייך בה שמה
יאמרו אי נמי משום הכי נקט הורמו
של' בקדושה ולידתו בקדושה דפסיקא
ליה מילתא שאז איירי זין נולדה
לפניו בנכריות זין נולדה אחרי
בקדושה וה"ר חיים פירש דדוקא
נקט ולידתו בקדושה דל' מן האב
יקיים של' ראה עזמו בנכריות וליכא
למימר ביה שמה יאמרו בל' מקדושה
חמורה לקדושה קלה אלא גם לידה
של' בקדושה אפי' מן האב יוציא
דכיון שראה עזמו בנכריות אחי למימר
בל' מקדושה חמורה כו' דהא שמעינן
לבי מאיר דהכא בירושלמי ובבראשית
רבה דאסר בן נח בלחות זין מן האב

הא איסורא איכא ה"ה דאפילו איסורא נמי
ליכא * ואידי דבעי למיתני סיפא אבל
חייבין תנא נמי רישא אין חייבין אמר רבא
הא דאמור רבנן אין אב למצרי * לא תימא
משום דשמופי בזמה דלא ידע אבל ידע
חיישינן אלא אפילו ידיע נמי לא חיישינן
דהא שני אחין תאומים דטפה אחת היה
ונחלקה לשנים וקתני סיפא לא חולצין
ולא מייבמין ש"מ אפקורי אפקריה רחמנא
לזרעיה דכתיב יבשר חמורים בשרם וזרמת
סוסים וזרמתם ת"ש דאמר רבי יוסי מעשה
בניפטיים הגר שנשא אשת אחיו מאמו
ובא מעשה לפני חכמים ואמרו אין אישות
לגר ואלא גר דקדיש ה"ג לא תפסי בה
קדושין אלא אימא אין איסור אשת אח לגר
מאי לאו דנסבא אח כשהוא גר * לא דנסבא
כשהוא עובד כוכבים כשהוא עובד
כוכבים מאי למימרא מהו דתימא ליגזור
כשהוא עובד כוכבים אמו כשהוא גר קמ"ל
ת"ש דאמר בן יאסיין כשהלכתי לכרכי
הים מצאתי גר אחד שנשא אשת אחיו
מאמו אמרתי לו בני מי הרשך אמר לי
הרי אשה ושבעה בניה על ספסל זה ישב
ר' עקיבא ואמר שני דברים גר נושא אשת
אחיו מאמו ואמר * ויהי דבר ה' אל יונה
שנית לאמר * שנית דברה עמו שכינה
שלישית לא דברה עמו שכינה קתני מיהת
גר נושא אשת אחיו מאמו מאי לאו דנסבא
אחיו כשהוא גר לא דנסבא כשהוא עובד
כוכבים מאי למימרא מהו דתימא גגזור
כשהוא עובד כוכבים אמו כשהוא גר קמ"ל
ומי מהימן והאמר ר' אבא אמר רב הונא
אמר רב כל * תלמיד חכם שמורה הלכה
ובא אס קודם מעשה אמרה שומעין לו ואם
לאו אין שומעין לו איבעית אימא מורה
ובא היה ואיבעית אימא משום דקאמר
הרי אשה ושבעה בניה ואיבעית אימא
שאני הכא דקאמר מעשה אחרינא בהדה
אמר מר ויהי דבר ה' אל יונה שנית לאמר
שנית דברה עמו שכינה שלישיית לא
דברה עמו והא כתיב * הוא השיב [את] גבול
ישראל מלבא חמת עד ים הערבה כדבר
ה' אשר דבר ביד עבדו יונה בן אמיני
הנביא אמר רבינא על עסקי ניוה קאמר

רבי נחמן בר יצחק אמר הכי קאמר כדבר ה'
הנביא בשם שנהפך לניוה מרעה לטובה כך בימי ירבעם בן יואש
נהפך להם לישראל מרעה לטובה ת"ש * גר שהיה לידתו בקדושה
והורתו שלא בקדושה יש לו שאר האם ואין לו שאר האב כיצד * נשא
אחותו מן האם יוציא מן האב יקיים אחות האב מן האם יוציא
מן

רב נחמן בר יצחק אמר הכי קאמר כדבר ה'
הנביא בשם שנהפך לניוה מרעה לטובה כך בימי ירבעם בן יואש
נהפך להם לישראל מרעה לטובה ת"ש * גר שהיה לידתו בקדושה
והורתו שלא בקדושה יש לו שאר האם ואין לו שאר האב כיצד * נשא
אחותו מן האם יוציא מן האב יקיים אחות האב מן האם יוציא
מן

בין מן האם דדרש על כן יעזב איש את אביו ואת אמו (בראשית ב) בסמוך לו מאביו בסמוך לו מאמו ומיהו נראה לר"י דהך ברייתא פליגא
אירושלמי ובבראשית רבה דהא משמע דכ"ע מוקי הכא קרא ללחות אב ואחות אס ויהיין כרצון דהתם ועוד דטעמא דלחות אב מן האם
יוציא משמע בפ' ד' מיתות (סנהדרין נח). דהוי משום שמה יאמרו בל' דלילו טעמא דלחילופי ליתיה הכא בקורבה אב אי"כ משמע דבהאי גר
לידתו בקדושה שייך שפיר טעמא שמה יאמרו אפי' של' ראה עזמו שעה אחת בנכריות וזה דוחק לומר דלחות אב מן האם לא קאי אגר
דרישא אלא מיירי בלידתו של' בקדושה כי היכי דלא קאי נמי סיפא דקתני נשא אשה ונתה ארישא כדפי' בקונט' דהכא משמע דקאי אגר
דרישא: **אחות האב מן האם יוציא.** פ' בקונט' דגורין משום אחותו מן האם ואין נראה דבהדיא משמע בפרק ד' מיתות (ג"ז שם)
דטעמא משום שמה יאמרו דמוקי התם הך ברייתא כר' אליעזר דדרש את אביו וז' אחות אביו ואס כן מיתסרל בנכריות:
אשת